

Yavaş Şehir Gündül'ün Turizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi (Evaluation of The Tourism Potential of Cittaslow Gündül) **

* Halime EŞİYOK^a , Yüksel ÖZTÜRK^b

^a Çukurova University, Adana Vocational School, Department of Travel Tourism and Entertainment Services, Adana/Türkiye

^b Ankara Hacı Bayram Veli University, Faculty of Tourism, Department of Tourism Management, Ankara/Türkiye

Makale Geçmişi

Gönderim Tarihi: 26.06.2023

Kabul Tarihi: 14.12.2023

Anahtar Kelimeler

Yavaş hareketi

Yavaş Şehir

Turizm

Gündül

Keywords

Slow movement

Cittaslow

Tourism

Gündül

Makalenin Türü

Araştırma Makalesi

Öz

Cittaslow (yavaş şehir), kültürel değerleri yöresel seviyede ileten ve yaşam biçiminde yavaşlığı özendiren sosyal bir eylem ve organizasyon olarak ifade edilebilir. Cittaslow destinasyonları, insanlar, mekânlar ve kaynaklar arasındaki etkileşimleri özendirerek eşsiz niteliklerini korumayı, yerleşiklerin ve ziyaretçilerin yaşam kalitesini iyileştirmeyi amaçlamaktadır. Bu tür savunuculuk sayesinde, katılımcı destinasyonlar artan ilgiyi çekmektedir. Söz konusu hareket, turizm araştırmalarında yer bağlılığına yönelik artan ilgiyle paralellik göstermektedir. Araştırma alanı olarak İç Anadolu Bölgesi ve Ankara'nın ilk Cittaslow'u olan Gündül ilçesi seçilmiştir. Çalışmanın amacı, Cittaslow bağlamında Gündül ilçesinin turizm potansiyelini incelemektir. Bu amaç doğrultusunda sertifikalı bir destinasyon için turizm potansiyeli, hizmet aktörlerinin (kamu, STK, özel işletmeler) bakış açıları ile değerlendirilmiştir. Araştırmada nitel veri toplama tekniklerinden biri olan görüşme tekniği kullanılmıştır. Bulgular, toplum ortamı ve yönetim hizmeti, kültürel kaynaklar ve değerler, doğal kaynaklar ve koruma olmak üzere çeşitli boyutları ortaya çıkarmaktadır. Mevcut çalışmada, yavaş turizm destinasyonu olarak Gündül'ün daha iyi planlanması ve yönetilmesinde doğal, kültürel ve yerel bileşenlerin entegre edilmesi önerilmektedir.

Abstract

Cittaslow (slow city) can be expressed as a social action and organization that conveys cultural values at the local level and encourages slowness in life style. Cittaslow destinations aim to preserve their unique qualities and improve residents' and visitors' quality of life of by encouraging interactions between people, places and resources. Thanks to this type of advocacy, participating destinations are attracting increased attention. This movement parallels with the growing interest in destination attachment in tourism research. Gündül district, which is the first Cittaslow of Ankara and the Central Anatolia Region was chosen as the research area. The aim of the study is to examine the tourism potential of Gündül district in the context of Cittaslow. For this purpose, the tourism potential of a certified destination was evaluated from the perspectives of service actors (public, NGOs, private enterprises). One of the qualitative data collection techniques, the interview technique, was used as the data collection tool in the this study. The findings reveal various dimensions such as community environment and administration service, cultural resources and values, and natural resources and conservation. In the current study, it is proposed to integrate natural, cultural and local components in better planning and management of Gündül as a slow tourism destination.

* Sorumlu Yazar

E-posta: hesiyok@cu.edu.tr (H. Eşiyok)

** Bu çalışma, 3rd International Travel and Tourism Dynamics Congress (ITTD 2022) adlı kongrede sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

GİRİŞ

Orta düzeyde seyahat hızı, doğal güzelliğin ve kültürel peyzajın takdir edilmesini ve seyahat ederken sürdürülebilir gerçek yaşam deneyimlerinin tadını çıkarmaya vurgu yapan yavaş turizm faaliyetleri, 1980'lerde İtalya'da başlatılmasından günümüze kadar giderek daha fazla tercih edilir hale gelmiştir (Fullagar vd., 2012). Küreselleşmeye ve hızlı yaşam tarzına bir alternatif olarak Cittaslow kavramı popülerlik kazanmıştır (Nilsson, Svärd, Widarsson & Wirell, 2011; Radstrom, 2011). 1999 yılında İtalya'da başlatılan Cittaslow hareketi, yerel benzersiz özelliklerini koruyarak, yavaş ve sürdürülebilir gelişmeyi destekleyerek belirli bir yerde hem sakinler hem de ziyaretçiler için yaşam kalitesini iyileştirmeyi amaçlamaktadır (Mayer & Knox, 2006; Pink, 2009). Cittaslow ağına üyelik başvurusunda bulunmak için aday şehirlerin/kasabaların 50.000'den fazla sakini ve eyalet başkenti olmaması gerekmektedir (www.cittaslow.org). Cittaslow Uluslararası Sözleşmesi, yedi makro alan altında 72 gereklilik belirlemektedir ve aday şehirlerin ağa kabul edilmek için söz konusu gereksinimlerin en az %50'sini tamamlaması gerekliliği bulunmaktadır (www.cittaslow.org). Cittaslow Uluslararası Ağı küresel olarak genişlemiştir ve Haziran-2022 itibariyle 33 ülkede 287 şehirden oluşmaktadır. Kültürel ve doğal zenginlikleri barındıran Gündül ilçesi de Türkiye'de Cittaslow üyesi olan 21 kentin içinde yer almaktadır (www.cittaslow.org). Gündül ilçesi bünyesinde barındırdığı doğal ve turistik potansiyellerin yanı sıra ilgili koşulların da (coğrafi, demografik, sosyo-ekonomik vb.) değerlendirilmesi neticesinde sakin şehirler ağına ismini yazdırmıştır.

Lumsdon ve McGrath (2011), post modern toplumun paradigma kaymasının yavaş yaşam ve kültüre gömülü rahat tatil ve boş zamanın genel görüşüne doğru yönelen yavaş turizm ile karakterize edilen destinasyonlar için büyük gelişme potansiyelinin fark edilmesini sağlamıştır. Bu nedenle, yavaş turizm destinasyonlarının temel çekiciliğinin makul bir ölçümünün, gelişmekte olan ve kazançlı yavaş turizm pazarına daha iyi hizmet vermek için inşa edilmesi ve rafine edilmesi önemli olmaktadır.

Cittaslow, giderek farklı araştırma perspektiflerinin ve politika yapıcılarının dikkatini çekmektedir (Nilsson vd., 2011; Semmens & Freeman, 2012; Ekinci, 2014; Presenza, 2015; Zawadzka, 2017; Shi vd., 2019; Farelnik, 2020; Wierzbicka, 2020; Jaszczak, 2022). Çünkü yerel yönetimleri ekonomik kalkınma, sosyal refah ve çevresel sürdürülebilirlik arasındaki kaçınılmaz ilişkilerle çabalarını ve enerjilerini “yavaş” sürdürülebilir kalkınmaya yönlendirmeye ittiği için önemli bir hareket olarak kabul edilmektedir (Ekinci, 2014). Ayrıca küçük şehirlerin çabalarını “yavaş felsefeye” odaklanan bir gelişmeye yoğunlaştırmaya şiddetle teşvik etmektedir. Bu tür destinasyonların yerel yönetim üzerindeki etkileri önemlidir, çünkü bunlar genellikle kamu kurumları ile özel işletmelerin karmaşık bir iç içe geçişiyle karakterize edilmektedir (Murphy, 1985; Kaspar, 1995; Beritelli vd., 2007).

Destinasyon yönetimi üzerine çeşitli araştırmalar (Beritelli vd., 2007; Okazaki, 2008; Franch, 2010; Presenza, 2015; Rysz & Mazurek, 2015; Küçükaltan & Pirnar, 2016; Shi vd., 2019; Farelnik, 2020; Nguyen vd., 2022) yerel benzersiz kaynakların daha etkin kullanımı (maddi, maddi olmayan, insan vb.), kamu/özel aktörler arasında farklı değerli taahhütler, sinerjiler ve işbirlikleri geliştirmek ve politika yapıcılara sürdürülebilir kalkınma ilkelerini daha verimli bir şekilde uygulamalarına yardımcı olmak, destinasyonları temel olarak tasarlamak ve geliştirmek için yerel paydaşları koordine etmenin gerekliliğini vurgulamaktadır.

Bu bağlamda destinasyonun hem ekonomik sürdürülebilirliği hem de sosyo-kültürel kabul edilebilirliği açısından, yavaş turizm destinasyonlarının turizm potansiyelleri ve rekabet gücünü oluşturan faktörler yeterince

incelenmemektedir (Cibinskiene & Snieskiene, 2015; Wong, 2019). Bu çalışma ile, destinasyon üzerine yapılan çalışmalarda ilgi gören bir araştırma açısı olan yerel düzeyde “yavaşlık” perspektifini teşvik ederek Cittaslow destinasyonunun (yavaş şehir) turizm boyutlarını ve faktörlerini turizm paydaşları açısından araştırarak alana katkı sağlaması amaçlanmaktadır. Çalışmanın literatüre turizm gelişimi açısından katkısı ise, bölgesel sertifikalandırma ile yerel turizm potansiyeli arasında değer yaratma açısından ilişkinin araştırılması olarak ifade edilebilir.

Yavaş Hareketi (Slow Movement)

Yavaş hareketi, çağdaş yaşamı eleştirel bir bakış açısıyla ele alan ve pek çok alanda yeme-içme ile ilgili kültürel değerleri koruyarak hızlı yaşama karşı çıkan toplumsal bir yaklaşım olarak ifade edilmektedir. Yavaşlık kavramı ise yaşamın çoğu noktasındaki etkinliklerin daha tatmin edici ve doğru bir hızla gerçekleştirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır (Alpat, 2013: s.45-47).

Yavaş turizm, 20. yüzyılın sonlarından beri, kitle turizminin katlanarak büyümesine ve beraberindeki sorunlara gerektiği gibi yanıt veren, trend olan bir seyahat modeli olgusu şeklinde ifade edilebilir. Yavaş hareketten türetilen yavaş turizm, yerel sakinlerle derinlemesine etkileşimlerin yanı sıra ziyaret edilen yereli en iyi şekilde deneyimlemek ve tadını çıkarmak amacıyla yavaş tempolu tur faaliyetleri olarak da tanımlanmaktadır (Pawlusinski & Kubal, 2018; Walker vd., 2019). Yavaş turizm, karbon emisyonunu azaltmak ve daha az hava yolculuğu yoluyla çevreyi korumak için de görev üstlenmiştir şeklinde yorumlanabilir. 1999 yılında kurulan Cittaslow veya Yavaş Şehir Dünya Derneği, zamanın yavaş turizmi, yavaş tempo, daha az kirlilik, duygu, özgünlük ve sürdürülebilir kalkınmanın temel boyutlarını da sıralamaktadır. Del Bosque ve Martín (2008), insanların zaman ve iş baskısından kurtulabilecekleri yavaş turizmin altını çizen kültürel/ahlaki yapı olarak hareketlilik ve kaçıştan keyif almayı vurgulamaktadır. Lumsdon ve McGrath (2011) tarafından ziyaret edilen yerin derinlemesine deneyimleri ve çevre bilinci, yavaş turizmin vazgeçilmezi olarak öne sürülmektedir. Park ve Yoon (2009), daha az yerin seyahat edildiği ve ziyaret edilen yerde daha uzun süre kalındığı yavaş turizmi öne çıkarmaktadır.

Yavaş turizm amaçları Pu (2017) tarafından, 3S (yavaş, basit, küçük), 3L (uzun, düşük, lohas (lohas: sağlıklı ve sürdürülebilir yaşam tarzları)), 3N (doğal, yerli, yeni), 3R (kolay, rastgele, yansıtıcı), 3C (kültür, iletişim, değişim) ve 5M (ruh hali, melodi, anı/hatıra, anakara ve hareket) vb. ifadeler ile özetlenmiştir (Pu, 2017). Yavaş turizmi karakterize eden bu tür tanımlanmış yönler, yavaş turistler için fiziksel olduğu kadar psikolojik etkilerini de yansıtmaktadır. Deng (2020), yavaş turizmin yedi özelliğini turistin hoş bir ruh hali, trafik sıkışıklığından kaçınma, seyahate vurgu, yavaş tempolu ziyaret, kültürel değişiklikler, sürprizler arama ve ev sahiplerinin ücreti olarak tanımlamaktadır. Yavaş turizmde aranacak bu tür kültür yüklü değerler Han ve Liu (2019) tarafından da yemek, uyku, alışveriş, öğrenme, değiş tokuş ve meditasyon gibi diğer turistik faaliyetlerde yavaş tempoyu daha da vurgulayarak tekrarlanmaktadır. Yang ve Wang (2018), yavaş turizmin ideal sonuçları olarak yavaş konaklama ve kültürel etkileşimler tarafından kolaylaştırılan turistlerin kendini gerçekleştirme süreçlerini vurgulamaktadır. Bu bağlamda yavaş turizmin psikolojik ve ruhsal faydalarından da yararlanılabileceği şeklinde bir yorum yapılabilir.

Cittaslow (Sakin Şehir) Kavramı

Hızlı yemek sektörüne bir tepki sonucunda ortaya çıkan slow food (yavaş yemek) kavramı/hareketi 1986’da başlamıştır (Çolak, 2019: s.90). Baskın hız mantığını reddetmek için inandırıcı bir metafor olarak “yavaşlığı” kullanan Cittaslow, Slow Food kavramının ve ilkelerinin bir uzantısı (Petrini, 2001; Nosi ve Zanni, 2004; Miele,

2006; Nilsson vd., 2011) ve dolayısıyla destinasyon yönetim düzeyinde yavaş turizm felsefesinin bir uygulaması olarak (Nilsson vd., 2007; Hoeschele, 2010; Heitmann vd., 2011) tasarlanmıştır.

Esas olarak “yaşamak için iyi bir yer” olmak amacı ile bir destinasyonun çeşitli yönlerine yayılan Cittaslow hareketi (Radstrom, 2011: s.176) “yavaşlık” kavramı üzerine inşa edilmiştir (Petrini, 2004: s.7). Cittaslow kavramı; İtalyanca şehir (citta) ve İngilizce yavaş (slow) anlamına gelen kavramların bir araya gelmesi ile oluşmuştur. Cittaslow kelimesi Türkçe literatüre “yavaş şehir/sakin kent” olarak aktarılmıştır (Özmen vd., 2017: s.21; Dündar & Sert, 2018: s.74-91). Sakin şehir hareketi, “1999 yılında İtalya’da Greve-in-Chianti Belediye Başkanı Paolo Saturnini ile birlikte Orvieto Belediye Başkanı Stefano Cimicchi, Bra Belediye Başkanı Francesca Guida, Positano Belediye Başkanı Domenico Marrone ve Yavaş Yemek Hareketi’nin öncüsü ve başkanı Carlo Petrini” tarafından (www.cittaslow.org) yaşam kalitesinin iyileştirilmesine dayanan bir fikir olarak ortaya çıkmıştır.

Cittaslow, şehir manzarasında hüküm süren hizmetlerin homojenleştirilmesi, ürünlerin standardizasyonu, çevresel koşulların bozulması, küçük kasabaların azalması ve giderek artan tüketim kültürü gibi (Nilsson vd., 2011; Semmens & Freeman, 2012) çok yönlü küreselleşme olgusunun zorunluluklarını ve olumsuz etkilerini onaylamayan küçük kasabalardan oluşan bağımsız bir ağ şeklinde ifade edilebilir (Nilsson vd., 2011). Farklı olarak, yeni bir “yavaş” sürdürülebilir kalkınma biçimini teşvik etmektedir (Knox, 2005; Mayer & Knox, 2006; Pink, 2007). “Hızlı yaşam” ideolojisine alternatif bir hareket olarak Cittaslow, “yerel çeşitlilik ve ekonomik kültürel güçler, tarihi kaynaklar ve gelenekler üzerine kurulan ve yavaş, rahat bir yaşam tarzını özendirme” (Radstrom, 2011; Semmens & Freeman, 2012; Cittaslow, 2022) üzerine odaklanan farklı bir şehir geliştirme tarzını destekleyen bir kavram olarak da ifade edilebilir. Ayrıca Cittaslow “sakin şehirlerin zaten bilinen tarihi, doğal, sosyo-kültürel ve turistik nitelikleri ile ilerlemesini teşvik etmeyi ve küresel bir ölçekte Sürdürülebilir Turizmi Geliştirme’nin (STD) sistematik ve hızlı bir şekilde uygulanmasına önemli bir katkı sunmayı amaçlamaktadır” (Ekinci, 2014: s.178). Diğer bir ifade ile uluslararası Cittaslow hareketinin arkasındaki fikir, metropol telaşına ve ilerleyen küreselleşmeye alternatif olarak küçük şehirlerde iyi ve uyumlu yaşam kültürünü teşvik etmektir. Bu düşünce yapısı, yerel koşullara göre sürdürülebilir kalkınmayı geliştirmek ve artık tek refah kaynağı olarak kabul edilmeyen ekonomik, çevresel ve bölgesel seçimlerin aksine (Miele, 2008), bazı hükümetlerin ilerleme ve yenilik peşinde koşma, yaşam kalitesi fikri çevresinde sosyal ve yerel kazanç bağlantıları oluşturma çabalarını ve taahhütlerini temsil eden yerel yönetim için yararlı bir çerçeve olarak kabul edilebilir. Cittaslow çevre, ekonomi ve yerel sakinler için iyileştirilmiş yaşam kalitesi arasında uygun ilişkiler sağlayan planlama süreçlerinde önemli yönleri içeren bütünsel sürdürülebilir kalkınma ve yönetim fikrine katkıda bulunmaktadır ve çaba göstermektedir (Heitmann vd., 2011; Farelnik, 2020: s.270).

Cittaslow birliğine katılmanın temel ön koşullarından biri, ağdaki şehirlerin nüfusunun 50.000’den az olması gerekliliğidir (www.cittaslow.org). Cittaslow sertifikası, sakinlerinin ve ziyaretçilerinin yaşam kalitesini iyileştirmeyi, ulusal ve uluslararası Cittaslow ağları arasında iyi fikirleri, tecrübeleri ve bilgileri paylaşmayı, hedefler tanımlamayı ve bu hedefler doğrultusunda çalışmayı kabul eden şehirlere atfedilmektedir (Miele, 2008).

Yavaş şehir statüsüne ulaşmak için, Cittaslow tüzüğünde, “enerji ve çevre politikaları, altyapı politikaları, kentsel yaşam kalitesi politikaları, tarım, turizm ve zanaat politikaları, misafirperverlik, farkındalık ve eğitim politikaları, sosyal uyum ve ortaklık politikaları” şeklinde yedi merkezi politika resmi olarak belirtilmiştir (Cittaslow, 2022). Bu kapsamda Cittaslow; kirliliği azaltmak ve yavaş bölgelerini, bisiklet yollarını, parkları ve yeşil alanları artırmak; alternatif enerji kaynaklarının geliştirilmesini desteklemek; yerel tarihi binaları restore etmek; yerel aktörler arasında

misafirperverliği, işbirliğini, sosyalliği ve ağları destekleyen teknolojileri teşvik etmek; yerel pazar ve ürünleri desteklemek; yerel kültürel etkinliklerin korunmasını teşvik etmek ve artan turistik tesis ve hizmetleri hedefleyen projeleri, faaliyetleri ve girişimleri tanımlayabilir ve uygulayabilir (Mayer & Knox, 2006; Yurtseven & Kaya, 2011; Semmens ve Freeman, 2012; Ekinçi, 2014). Cittaslow felsefesi, farklı bağlamlarda daha sürdürülebilir bir kalkınma, kalite ve yaşanabilirlik ile bağlantılı bazı ilgili faydaların elde edilmesine izin verse de (Mayer & Knox, 2006), “büyük değişikliklerin yapılması gerekebileceğinin” altını çizmek gerekmektedir (Ekinçi, 2014: s.181). Çünkü sakinler, yerel işletmeler ve siyasi liderler arasında katılım, uyum ve işbirliği gerektirebilmektedir.

Cittaslow hareketinin başlıca hedefleri incelendiğinde; sürdürülebilir kalkınma çerçevesinde şehirlerin yerel kaynaklara dayalı olması, yaşam standartlarının iyileştirilmesi, örneğin yeterli kentsel altyapının inşa edilmesi ve sakinlerin dinlenip rahatlayabileceği yerler geliştirilmesi, doğal çevrenin korunması ve sakinler arasında çevre yanlısı tutumların teşvik edilmesi, tarihi kentsel alanlara özen gösterilmesi gerekmektedir. Yapı çerçevesinde incelendiğinde; tarihi yapıların yenilenmesi, şehrin estetik kalitesine dikkat edilmesi ve misafirperverlik kültürünün yaygınlaştırılması gerekmektedir. Bununla birlikte, hem bölge sakinlerine hem de ziyaretçilere çok çeşitli kültürel ve boş zaman etkinliklerinin sunulmasını sağlamak da bir ilke olarak görülmektedir. Ayrıca bir kentin değerlerinin tanıtılması, yerel ürünlerin, yerel el sanatlarının ve mutfağının tanıtılması, modern dünyanın en son teknolojilerinden ve başarılarından yararlanılması, hedeflerine ulaşmaya hizmet edecek bir kapsamda tavsiye edilmektedir. Cittaslow ayrıca sertifikalı küçük şehirler (www.cittaslow.org) ve çeşitli yollar kullanarak hem ulusal hem de uluslararası bağlamda işbirliği yapma fırsatlarını geliştirebilir. Del Giudice vd. (2017), tarafından önerildiği gibi “yavaş” anlayışıyla kendileri ve bölge için sürdürülebilir değer yaratabilir. Başka bir deyişle, Cittaslow ağında işbirliği yaparak, bölgeler arasında potansiyel deneyim, bilgi ve değer alışverişi yapılabilir ve “bilgiyi aktarma, entegre etme ve depolamaya yönelik resmi yaklaşımı” yıkma fırsatı sağlanabilir (Usai vd., 2018: s.1638), resmi olmayan ve daha ilişkisel bir yaklaşım benimseyerek ele alınabilir. Aslında, yavaş şehirde farklılaştırılmış uygulamalar ve mekanlar, yavaşlığın “hızlı” ve standardizasyonla bir arada var olduğu anlamına geldiği ifade edilebilir (Presenza vd., 2015).

Yavaş şehirler, halkın ve yerel liderlerin şehirlerini daha iyi ve daha sürdürülebilir yollarla geliştirmek için farklı yerel bağlamı kullandıkları yerler olarak ifade edilmektedir. Yaygın bir şekilde, “yavaş şehir modeli” yerel ayırt ediciliğe dikkat çekmektedir ve sürdürülebilir kentsel gelişimin üç E’sini (ekonomi, çevre ve eşitlik) açıkça birbirine bağlamaktadır (Mayer & Knox, 2006: s.322).

Bir Cittaslow şehri için olası faydalar şehir sakinlerinin memnuniyetinin artması, dolayısıyla gençlerin ve diğerlerinin kasabalardan büyük şehirlere göçünün azalması, ürün ve hizmetlere olan talebin artması, böylece kentin yatırım olanaklarının artması olarak ifade edilebilir. Ayrıca sakinlere yeni iş yerleri sağlamaya yönelik yatırımların sayısındaki artış ve dağıtılabilir kârdaki artış, iç talebin azalmaması ve yatırımların sayısı sayesinde kentin ekonomik kalkınması da diğer faydaları oluşturmaktadır. Turistlerin bakış açısından şehrin çekiciliğinde bir artış, bunun da daha fazla ekonomik büyümeyi teşvik etmesi, çeşitli yönetim birimleri tarafından şehre daha fazla ilgi gösterilmesiyle sonuçlanan, şehrin farklı, arzu edilen bir imajının yaratılması, böylece rekabet avantajının artması olası faydalar şeklinde ifade edilebilir (Farelnik vd., 2017: s.421-422).

Cittaslow ilke ve yönergelerine göre işleyen sürdürülebilir Cittaslow şehirlerinin çevresel, sosyal, ekonomik ve mekânsal alanlardaki olası faydaları bulunmaktadır. Çevre açısından; temiz hava, düşük gürültü seviyesi, uygun su miktarı ve kalitesi, temiz toprak, yüksek biyoçeşitlilik ve ekosistemlerin verimliliği, homeostaz (dengeleşim), yeşilin

mekânsal kullanılabilirliği ve sürekliliği, eğlence ve rekreasyon alanları, biyogüvenlik vb. olarak ifade edilirken, toplum açısından; sosyal adalet, yüksek düzeyde temel ihtiyaçların karşılanması, yüksek yaşam kalitesi, iyi ve sağlıklı oturma ve çalışma koşulları, sakinlere yüksek düzeyde hizmet, sosyal çatışmaların olmaması, yüksek düzeyde güvenlik, vatandaşlık, iyi sosyal ilişkiler, ortak yarar için sorumluluk vb. şeklinde sıralanabilir. Ekonomi açısından; çeşitlendirilmiş ekonomik yapı, yerel potansiyele dayalı gelişme, yüksek üretkenlik ve verimlilik, en son teknolojilerin uygulanması, bilgi, yaratıcılık ve yerel girişimciliğe dayalı bir ekonominin geliştirilmesi, gelişmiş kentsel toplu taşıma, altyapı tesisleri, krizlere karşı daha fazla direnç vb. olarak ifade edilebilir. Boş alan açısından ise; estetik ve temiz çevre, mimari düzen, kültürel mirasa saygı, kamusal alanların düzenlenmesi, kentsel yapıların işletilmesinde yüksek verimlilik, verimli mekân yönetimi, ihmal edilmiş ve bozulmuş alanların olmaması veya daha az olması ve mekânsal düzen vb. olası faydalar şeklinde sıralanabilir. (Mierzejewska, 2004: s.120).

Cittaslow Güdül Hakkında Bilgi

İç Anadolu Bölgesi'nde yer alan Ankara'nın en küçük ilçelerinden biri olan Güdül, Ankara merkezine yaklaşık 90 km uzaklıktadır. Ayaş, Beypazarı, Kızılcahamam ve Çamlıdere ilçeleri ile komşu olan Güdül'ün Batı Karadeniz Bölgesi ile de sınırı vardır. Ankara'nın kuzey batısında yer alan Güdül; doğası, kültürü, tarihi ve sosyolojik yapısı ile dinginliğin ve sessizliğin çekim merkezi olabilecek sevimli bir yer olarak tanımlanabilir. İlçeye yakın Kirmir Çayı çevresinde kayalara oyularak yapılmış mağaraların MÖ 2000 yıllarında bölgede yaşayan Hititlerden kaldığı belirtilmektedir. Güdül ve çevresinde yapılan araştırmalar bölgenin tarihinin çok eski olduğunu göstermektedir (www.cittaslow.org/network/gudul).

İN-Önü olarak adlandırılan mevkideki mağaralarda bulunan haç işaretinden, Hristiyanlığın yayılması sırasında bölgede Romalıların yaşadığı, sonraki dönemlerde ise Bizanslıların yaşadığı düşünülmektedir. 1071 Malazgirt Zaferi'nden sonra Güdül ve çevresi Anadolu Selçuklularının yönetimine girmiştir. İlçe, Anadolu Selçuklu hükümdarları I. Mesut'un amcası Şehabüldevle Güdül Bey tarafından 850 yıl önce kurulmuştur. Sakarya Nehri'nin bir uzantısı olan Kirmir Çayı ile Süvari Çayı ve İlhan Çayı'nın da geçtiği ilçede tarım ve hayvancılık yapılmaktadır (www.cittaslow.org/network/gudul). 2018 yılında Cittaslow hareketine başvuru yapılmıştır ve 2020 Mart ayında Türkiye'nin 18. İç Anadolu Bölgesinin ve Ankara'nın ilk Cittaslow şehri olmuştur (gudul.gov.tr/cittaslow-gudul).

Fotoğraf 1. Güdül (gudul.gov.tr/cittaslow-gudul).

Yöntem

Araştırmanın Amacı

Çalışmada, Cittaslow (sakin şehir) bağlamında Ankara'nın Güdül ilçesinin turizm potansiyelinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda sertifikalı bir destinasyon için turizm potansiyeli, hizmet aktörlerinin (kamu, STK, özel işletmeler) bakış açıları ile değerlendirilmiştir. Güdül ilçesinin çevreci bir yaklaşım ile kentin tüm değerlerine (doğası, tarihi, kültürü vb.) sahip çıkılarak geliştirilmesi, sosyal ve ekonomik yaşamın hareketlenmesi için neler yapılabileceği ve Cittaslow Güdül çerçevesinde yapılan çalışmaların, kentin turizm potansiyeline ve faaliyetlerine nasıl etki edeceği incelenmiş ve değerlendirilmesi yapılmıştır.

Evren-Örneklem

Ankara ili Güdül ilçesi, hem doğal, tarihi ve kültürel turizm unsurlarına sahip olan hem de İç Anadolu Bölgesi'nin tek sakin şehri olması sebebi ile çalışma alanını oluşturmaktadır. Çalışmada Güdül ilçesinde bulunan kamu, STK ve özel sektör çalışanları ile görüşme yapılmıştır. Temmuz-2019 döneminde görüşmeye katılan Güdül ilçesinin kamu, STK ve özel sektör çalışanlarından 9 katılımcı araştırma örneklemini oluşturmaktadır. Örneklemi oluşturan kamu çalışanı katılımcılarına ait mesleki bilgilere "kişisel verilerin korunması kanunu" kapsamında yer verilmemiştir. Katılımcılar olasılığa dayalı olmayan örnekleme tekniklerinden amaçlı örnekleme metodu ile belirlenmiştir (Yıldırım & Şimşek, 2016: s.118). Amaçlı örnekleme, araştırmacının araştırma konusuna uygun olarak ulaşmayı belirlediği katılımcı gruplarını ifade etmektedir. Çalışma grubu, görüşme yöntemi ile araştırma sorularını en ideal biçimde yanıtlayabilecek kişilerden meydana getirilmektedir (Gürbüz & Şahin, 2017: s.132).

Veri Toplama

Çalışmada nitel araştırma yönteminden faydalanılmıştır. Nitel araştırma yöntemi; gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel bilgi toplama yöntemlerinden istifade edildiği (Yıldırım & Şimşek, 2016: s.41; Bal, 2013: s.59), algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konulmasına yönelik yaygın olarak kullanılan araştırma yöntemlerinden biridir. Araştırmada nitel veri toplama tekniklerinden biri olan görüşme tekniği kullanılmıştır (Türnüklü, 2000: s.543). Görüşme tekniği, kaynak kişinin ilgi, görüş, davranış ve tutumlarını ortaya çıkarmak amacıyla, iki kişi arasında bilgi değişimini sağlayan bir ortam sağlar (Balcı, 2010: s.164).

Bu çalışmada Güdül ilçesinin kamu, STK ve özel sektör çalışanları ile Temmuz-2022 döneminde yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile veriler elde edilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile görüşme formunda yer alan açık uçlu sorulara, katılımcının ilgisi ve bilgisi doğrultusunda cevap vermesi beklenmektedir. Bu çalışmada kullanılan görüşme formu, Doğan vd. (2014) ve Oranlı'nın (2022) çalışmalarında kullanmış oldukları görüşme sorularından faydalanılarak oluşturulmuştur. Araştırmanın verileri, katılımcıların çalıştığı kurum ve kuruluşlarda, katılımcıların randevu verdiği zamanda toplanmıştır. Görüşme soruları katılımcılara yöneltilmiş ve yapılan görüşme anında not edilerek ve katılımcıların izni doğrultusunda ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınmıştır.

Veri Analizi

Çalışmanın amaçlarına ulaşmak için öncelikle, verilerin yazıya dökümü, dökümlerin doğruluğu sağlanmış ve görüşme yapılırken elle tutulan kayıtlar MS Word programına aktarılmıştır. Elde edilen veriler araştırma amacına ve

sorularına uygun biçimde bir havuzda toplanmıştır. Veriler dikkatli bir şekilde birkaç kez okunmuş araştırma bulgularının ana hatlarını oluşturacak doğrudan alıntılarla bulguların yorumları yapılmıştır.

Bulgular

Araştırma kapsamında görüşme yapılan katılımcılara ait demografik bulgular (Bkz.) Tablo 1’de yer almaktadır. Araştırma kapsamındaki 5 katılımcı kamu kurumunda, 2 katılımcı sivil toplum kuruluşunda ve 2 katılımcı da özel sektörde çalışmaktadır. Katılımcıların cinsiyet dağılımı ise, 2 kadın, 7 erkek şeklindedir.

Tablo 1. Katılımcılara Ait Demografik Bulgular

Katılımcılar	Yaş	Cinsiyet	Kurum	Meslek
1.	31	Kadın	Kamu Kurumu	Üst Düzey Yönetici
2.	67	Erkek	Kamu Kurumu	Üst Düzey Yönetici
3.	43	Erkek	Kamu Kurumu	Üst Düzey Yönetici Yardımcısı
4.	52	Erkek	Kamu Kurumu	Birim Yöneticisi
5.	55	Erkek	Kamu Kurumu	Birim Yöneticisi
6.	59	Erkek	STK	Yönetici
7.	38	Kadın	STK	Uzman
8.	58	Erkek	Özel Sektör	İşletme Sahibi
9.	53	Erkek	Özel Sektör	İşletme Sahibi

* Yalnızca görüşme yapılan kişi sayısını belirtmek amacı ile numaralandırma yapılmıştır. Katılımcı numarasını ifade etmemektedir.

Güdül ilçesi kamu, STK ve özel sektör katılımcılarına yöneltilen sorular ve elde edilen bulgular:

“Güdül ilçesinin turizm imkânları nelerdir? Lütfen aklınıza gelen öncelik sırasına göre ifade ediniz” Sorusuna katılımcıların verdiği yanıtlar:

“Salihler mahallesinde kaya yazıtları vardır. Roma hamamı ile birlikte hamam kazı çalışmaları hala devam eden Çağa Mahallesi’nde termal bölge bulunmaktadır. Mnizos isminde kayıp bir kent vardır. İn-Önü Mağaraları ve Yeşilöz Mağaraları bulunmaktadır. İn-Önü Mağaraları çevresindeki vadide Kırmir Çayı bulunmaktadır. Ayrıca Sorgun Yaylası ve Sorgun Gölü ilçemizin doğal güzellikleri arasında yerini almaktadır (K1).”

“M.Ö. dönemlerden kalan değerler var. Salihler mahallesinde kaya yazıtları, Anadolu Medeniyetleri Müzesi tarafından çalışmaları olan antik kentimiz, Yeşilöz Mağaraları ve İn-önü Mağaraları var. İn-Önü mağaraları hem bir tabiat alanı hem doğal bir sit alanı hem de bir arkeolojik sit alanıdır. Bunların tamamını görebileceğimiz bir alan. Biz orada trekking alanı da sunabiliyoruz insanlara. Bu vadide Kırmir Çayı bulunmaktadır Güdül Kent Müzesi ve 100 yıllık Güdül tarihi evleri bulunmaktadır. Konaklama yapılabilen 2 konak (Trikolar ve Güdül Bey Konağı), 26 oda kapasiteli otel, çarşıda restorasyonu devam eden evler ve yapılar bulunmaktadır. Leblebiciler sokağı ve leblebi yapan ustalar/dükkânlar var. Doğa yürüyüşü, su sporları, kano, macera parkı, çadır kamp alanları bulunan (insanlar hem kendileri çadır getirip kurabiliyorlar hem de orada bir tesis var, 4 adet kurulu kıl çadır bulunmaktadır. Ayrıca bu alanda karavan turizmi sunabiliyoruz.) Sorgun Yaylası ve Sorgun Gölü bulunmaktadır. Köylerde doğa dostu sürdürülebilir tarım ve hayvancılık yapılmaktadır. Tahtacıörencik Köyü’nde küçük ölçekli doğal tarım ve hayvancılık yapılmaktadır. Bu köyde misafirlere kahvaltı sunan aile çiftliği var ve misafirler buradan ürünleri kendileri toplayabiliyor. Güdül’in coğrafyası açık hava ve tarih müzesi şeklinde değerlendirilebilir (K2).” K3, K4 gibi katılımcılar da benzer ifadeler kullanmışlardır.

“İlçemizde Gündül evleri, konakları, tabiat harikası Sorgun Gölü ve yaylası, Yeşilöz ve Kırmızı Çayı, İn-Önü ve Yeşilöz Mağaraları, Gündül Kent Müzesi yer almaktadır (K5).” K6, K7, K8, K9 gibi katılımcılar da benzer ifadeler kullanmışlardır.

“Genel olarak turizm faaliyetlerinin ilçeye olan fayda ve zararları nelerdir?” Sorusuna katılımcıların verdiği yanıtlar:

“Gündül ilçesi Ankara genelinde de Türkiye genelinde de ismi çok bilinen bir ilçe değil. Ancak çoğu vatandaşımız Sorgun Gölü ve yaylası sebebiyle karavan ve çadır turizmi yapıldığını biliyor. Bu sayede Gündül’ün bilinirliğine katkı sağlamış oluyor. Gelen misafirler burayı ziyaret ettiklerinde doğal bir terapi almış olacaklar. Gündül’e gelen misafirler tanıdıklarına da tavsiye edecekler ve ilçe tanıtımında faydası olacak. Turistik faaliyetlerin şuan için herhangi bir zararı olmamıştır (K1).”

“Gündül’ü ziyaret eden misafirlerin tanıdıklarına tavsiye etmeleri ile ilçe tanıtımına/bilinirliğine katkı sağlamış oluyorlar. Turistik ziyaretler ilçenin ekonomisine fayda sağlamaktadır. Gelen misafir ile birlikte ilçenin de çehresi değişerek sosyolojik bir katkı oluşmaktadır. Zararı ise ziyaretçilerin çoğunun çöplerini bilinçsizce çevreye bırakmalarıdır (K2).”

“İlçeye gelip burada yöresel ürünler satın alınabiliyor. İlçede 2 adet kadın kooperatifi bulunmaktadır. Köy pazarı var çarşı merkezinde aracısız yerli üretici ve tüketiciyi buluşturmaktadır. Ankara’dan bu ürünleri almak için ve ilçeyi ziyaret etmek için misafirler gelmektedir. Gelen misafir ile birlikte ilçenin de çehresi değişmektedir. Ayrıca ilçenin ekonomisine de katkı sağlamaktadır (K3).”

“İlçenin bilinirliği arttığı için faydalı olduğunu düşünüyorum. Ancak Sorgun Gölü ve İn-Önü Mağaraları çevresine ziyaretçiler geliyor ve çok bilinçli bir şekilde o alanları değerlendirebildiklerini düşünmüyorum. Çünkü genel itibariyle maalesef çoğu kişi çöplerini bilinçsizce çevreye bırakıyor. Tabii ki düzenli olarak temizleniyor çevre. Bu kadar önemli ve güzel alanlarımızın böyle heba edilmesi de oldukça üzücü. O anlamda maalesef bir zararı var. Yapılan ziyaretler doğanın dengesini bozmadan yapılmalıdır (K4).”

“İlçemiz başkaları tarafından da bilinmeye başladı. Şuan olumsuz bir tarafı bulunmamaktadır (K5).” K8 de benzer ifadeler kullanmıştır.

“Ankara’dan bilenler ilçeye geliyor. Farklı şehirlerden bilen çok az insan var. Gelenlerin zararı olmadı henüz (K6).”

“Sorgun Gölü’nü ziyaret eden ve orada çadır kuran ziyaretçiler sosyal medyada paylaşarak başkalarının burayı görmesini sağlıyor. Buradaki tesislerin varlığı daha çok kişi gelmesini sağlıyor. Gelen kişiler çöp bırakmazsa zarar vermezler (K7).”

“Az da olsa ekonomik olarak buradaki esnaf faydalaniyor. Daha fazla kişi tarafından bilindikçe katkısının artacağını düşünüyorum. Zararı henüz yok (K9).”

“Cittaslow (Sakin Şehir) sizce nedir? Konu hakkındaki bilgileriniz nelerdir?” Sorusuna katılımcıların verdiği yanıtlar:

“İtalya’da fast fooda karşı yemek hareketi ile başlayan bir hareketten doğmuştur. Türkiye’nin 18. Sakin Şehri Gündül’dür. Gündül İç Anadolu’nun ve Ankara’nın ilk sakin şehridir. Sakin şehir, yavaş şehir olarak da ifade edilebilir (K1).”

“İtalya’da başlayan bir hareketten ortaya çıkmıştır. Yavaş şehir olarak da ifade edilebilen bir kavramdır. Gündül Türkiye’nin 18. Sakin Şehridir. Gündül İç Anadolu’nun ve Ankara’nın ilk sakin şehridir. Türkiye’deki ilk sakin şehir olan Seferihisar’a da ziyaret gerçekleştirdik (K2).” K3 de benzer ifadeler kullanmıştır.

“Bozulmamış doğal kalmış, betonlaşmamış yerleşimler, ulaşımın nasıl sağlandığından bisiklet yollarının varlığına kadar hepsi sakin şehrin belirleyicileri arasında bulunduğunu biliyorum. Sakin şehirde yaşayan birisi olarak bu durumdan çok memnunum (K4).”

“Geleneklerin, eski usullerin devam ettiği, yavaş yaşamın önemli olduğu bir kavramdır diyebilirim (K5).”

“İlk defa Gündül’de tanıştım sakin şehir kavramı ile. Kaç tane sakin şehir olduğunu, Gündül’ün İç Anadolu’nun ilk sakin şehri olduğunu burada öğrendim. Ayrıca arkasındaki çalışmanın da ne kadar önemli olduğunu bu şekilde öğrenmiş oldum (K6).”

“Bozulmayan, tam şehirleşmemiş yerlerdeki yaşamın olduğu kentlere sakin şehir denilebilir (K7).”

“Sakin şehir kavramını hiç duymamıştım. Belediye başkanımızın büyük katkısı oldu, bizlerle toplantı yapıldı konu ile ilgili bilgiler verildi (K8).”

“Eski geleneklerin, yapıların bozulmadan korunarak devam ettirildiği, nüfusun az olduğu yerlere sakin şehir denilmektedir (K9).”

Bulgular, katılımcıların “Cittaslow” un anlamı ve temelde hangi fikri barındırdığı hakkında fikir sahibi olduklarını göstermektedir.

“Gündül ilçesinin Sakin Şehir (Cittaslow) statüsüne alınması hakkında düşünceleriniz nelerdir?” Sorusuna katılımcıların verdiği yanıtlar:

“Doğal ve kültürel kaynakları bozulmamış, 10 bin civarında nüfus yapısı ile Cittaslow için çok uygun bir ilçe olarak ifade edilebilir. Sakin şehir ünvanı alarak tanınmışlığı artmıştır (K1).”

“Aslında Gündül için çok geç kalınmış bir ünvan yıllardır yaşadığımız sakinliğin bu ünvanla tescillenmiş olması çok güzel ve onure edici. Sakin şehir ünvanı alarak tanıtımı arttı. Gündül’ün Cittaslow olması yapılan projelerin kabul edilebilirliğini arttırmaktadır. Turizm potansiyelinin artırılması yönünde çalışmalara katkı sağlayacaktır (K2).”

“Turizm potansiyelinin artırılması anlamında Gündül’ün reklamı çok önemli. Gündül’ün turizm potansiyelinin reklam ile artabileceğini düşünüyorum ve buna ihtiyacı var. Bu ünvan ile daha çok tanınacak ve turist çekecektir (K3).”

“Destek olduğumuz paydaşı olduğumuz projeler var. Tabi bu projeleri yaparken Gündül’ün Cittaslow olması yapmış olduğumuz projelerin kabul edilebilirliğini artırıyor. Bu anlamda oldukça büyük bir katkısı olduğu söylenebilir (K4).”

“Geçmiş dönemlere göre bu ünvanla birlikte daha çok kişi tarafından bilinir bir ilçe haline geldi Gündül (K5).”

“İlerleyen zamanlarda daha çok faydasını göreceğimiz bir ünvan aldığımızı düşünüyorum (K6).”

“Güdüil ’ün isminin duyulmasına fayda sağlayacaktır. İç Anadolu Bölgesi ’nin ve Ankara ’nın ilk sakin şehri olması gurur verici (K7).”

“İlçemizi artık daha çok kişi bilecek ve ziyaret etmek için gelecekler (K8).” K9 da benzer ifadeler kullanmıştır.

“Güdüil ilçesinin turizm pazarlaması hakkında neler yapılmıştır ve gelecekte neler yapılabilir?” Sorusuna katılımcıların verdiği yanıtlar:

“Yazışmalarda ve antetli kağıtlarda “Cittaslow Güdüil” yazısı kullanılmaktadır. Gelecek dönemler için influencerlar ilçeye davet edilebilir ve ilçenin tanıtıma katkı sağlanabilir (K1).”

“İl genelinde ya da ülke içindeki fuarlara katılım sağlanmaktadır. Yöresel ürünlerin olduğu (dut, üzüm, kiraz) köy festivalleri yapılmaktadır. İlçede Tarım Bakanlığı ’nın katılımı ile Mayıs 2022 ’de keçi kırkım festivali yapıldı ve büyük ses getirdi. “Cittaslow Güdüil” yazısı yazışmalarda kullanılıyor “Cittaslow Güdüil” yazılı levhalar Güdüil, Ayaş ve Beypazarı güzergâhlarında yönlendirici ve akılda kalıcı şekilde yer almaktadır. Sosyal medya araçları kullanılarak Güdüil ’ün tanıtımı yapılmaktadır. Görsel ve yazılı basında yer almaya çalışılıyor. İlçedeki yapılar yenileme sürecine girmiştir ve hâlâ devam etmektedir. Konaklar yenilenmiştir ve gelen misafirler konaklayabilmektedir. İlçeye otel yapılmıştır. İlçenin bilinirliği açısından etkinlikler düzenlenmiştir. Çarşı merkezi ve dükkânları yenileme çalışmaları yapılmıştır. Güdüil ’ün geleneksel yiyecekleri kadın kooperatiflerinde sunulmaktadır (K2).” K3, K6, K7 gibi katılımcılar da benzer ifadeler kullanmışlardır.

“Pazarlama konusunda büyük adımlar atılmamış olsa da “Visit Güdüil” adı altında bir web sitesinin kurulması gerekmektedir. Bütün mahallelerimizin kendine has özellikleri var. Bu platformda bunların tek tek tanıtılması, ilçemizde neler yapılabileceği ile alakalı detaylı bilgilendirmenin yapılması ilk olarak ele alınmalı. İlçeye ulaşımın nasıl sağlanacağından konaklamanın nasıl olduğuna, neler alınabileceğinden yöresel yemeklerin neler olduğuna kadar ilçemizin tarihinden tutalım gelindiğinde günübirlik neler yapılabilir, Güdüil ’den sonra nereler ziyaret edilebilir bunlarla alakalı çok detaylı bilgilendirmelerin yapıldığı bir çalışma yapılması gerekmektedir (K4).”

“Geçmişte çok tanınmayan bir ilçe olmakla birlikte sosyal medya kullanılarak daha fazla kişiye tanıtılabileceğini düşünüyorum. Ayrıca televizyon programlarından da faydalanılabilir (K5).”

“Mağaralar ve Sorgun Gölü çevresi düzenlenerek çok kişi tarafından ziyaret edilmesi sağlandı. Buralarda farklı etkinlik alanları oluşturularak çeşitli ziyaretçiler tanıtım yapılarak ilçemize kazandırılabilir (K8).”

“Çeşitli ilçelerden toplu ziyaretçiler gelmektedir. İlçeyi gezerek daha fazla kişinin tanınmasına olanak sağlamaktadır (K9).”

“Güdüil ilçesinin Cittaslow (Sakin Şehir) olarak kabul edilmesinin turizm faaliyetlerine olumlu/olumsuz etkileri nelerdir?” Sorusuna katılımcıların verdiği yanıtlar:

“Güdüil ’ün Cittaslow olmasının henüz olumsuz bir etkisi olmamıştır. Olumlu etkisi olarak bilinirliğini arttırmıştır, reklamının yapılmasına katkı sağlamıştır (K1).”

“Yapılan projelerde önemli bir temel oluşturup, projelerin kabul edilebilirliğini arttırmıştır. Cittaslow olunca gelişebilir büyüyebilir bir ilçe o yüzden destekleyebiliriz düşüncesi oluşuyor. Yürütülen projelerde burası Cittaslow, yapılan projelerde eğer herhangi bir eksiklik ya da projeyi kabul etmememizi gerektirecek bir durum yoksa biz bu projeyi kabul edelim, desteğimizi sunalım şeklinde dönüş alınıyor. Ankara genelinde bu zamana kadar yapılan

projeler sonuna kadar desteklendi. Çünkü Cittaslow'un GÜDÜL'e önemli bir vizyon kattığı fark edilmiştir. Şimdiye kadar olumsuz bir yönü ile karşılaşılmamıştır (K2)." K3, K4 gibi katılımcılar da benzer ifadeler kullanmışlardır.

"Hem Ankara'da hem de Türkiye'de daha çok kişi GÜDÜL'ü biliyor. Bu çok önemli bir şey. Olumsuz tarafı ile henüz karşılaşmadık (K5)." K6, K8, K9 gibi katılımcılar da benzer ifadeler kullanmışlardır.

"Sakin şehir olduktan sonra pandemi oldu o yüzden çok fazla faydası olmadı. Ancak bundan sonra daha fazla faydası olacaktır (K7)."

"GÜDÜL ilçesinin diğer Cittaslow kentlerinden (Sakin Şehirlerden) farklılıkları nelerdir?" Sorusuna katılımcıların verdiği yanıtlar:

"En önemli farkı İç Anadolu Bölgesi'nde olmasıdır. GÜDÜL İç Anadolu'nun ilk ve tek sakin şehridir. Tabiatı çok daha iyi korunmuş durumdadır (K1)."

"İsim olarak çok duyulan bir ilçe de olmadığından dolayı günümüze kadar yalnızca yerel halkın bildiği bir ilçe olarak kalmıştır. İlçede yaşayan nüfusun %99'u yerli halktan oluşmaktadır. GÜDÜL orijinal bir ilçedir, mimarisi bozulmamıştır. Yalnızca fiziki olarak değil manevi değerleri de değişmemiştir (örf, adet gelenekleri eskisi gibi korunmaktadır). Örneğin, GÜDÜL'de 1923'den beri Cumhuriyet Bayramı etkinlikleri 2 gün kutlanmaktadır, düğünler, mevlitler hâlâ eski geleneklerle devam ettirilmektedir (K2)."

"İç Anadolu Bölgesi'nin ve Ankara'nın tek sakin şehri olması diyebilirim (K3)." K4, K5, K6, K7 gibi katılımcılar da benzer ifadeler kullanmışlardır.

"Bu konuda bilgim yok (K8)." K9 da benzer ifadeler kullanmıştır.

"Yerel halk GÜDÜL ilçesinin Cittaslow (Sakin Şehir) olmasına hazır mıdır? Bu konuda ne tür çalışmalar yapılmaktadır?" Sorusuna katılımcıların verdiği yanıtlar:

"Gerekli birimler ile toplantılar yapılmıştır. Ancak tam olarak Cittaslow olmasına hazır oldukları ifade edilemez (K1)."

"Yerli esnafa, köylülere bu konuda eğitimler verilmiştir ve muhtarlar ile görüşmeler yapılmıştır. Tabiki hâlâ istenen seviyelerde değil ama emekleme seviyesinden koşma aşamasına geçecektir. Bu bir süreç gerektiriyor. Zaman içerisinde çoğu insan alışacaktır (K2)." K3, K4, K6 gibi katılımcılar da benzer ifadeler kullanmışlardır.

"Yerel halkın GÜDÜL'ün sakin şehir olmasına hazır olduğunu düşünmüyorum (K5)." K7, K8, K9 gibi katılımcılar da benzer ifadeler kullanmışlardır.

"GÜDÜL ilçesinin Cittaslow (Sakin Şehir) statüsüne alınması ilçeye hangi olanakları sağlamıştır ve/veya sağlayacaktır?" Sorusuna katılımcıların verdiği yanıtlar:

"GÜDÜL'ün İç Anadolu Bölgesi ve Ankara'nın ilk sakin şehri olarak bilinirliğini arttırmıştır, artı bir değer katarak marka kavramını kazandırmıştır (K1)." K2, K4, K7 gibi katılımcılar da benzer ifadeler kullanmışlardır.

"Projelerin daha kolay yapılmasına olanak sağlamıştır. Sakinlik ünvanı turist çekerek yerel halkı ve ilçeyi kalkındırmak için iyi bir fırsat olacaktır (K3)." K5, K6 gibi katılımcılar da benzer ifadeler kullanmışlardır.

"İlçenin bilinirliği artmıştır (K8)." K9 da benzer ifadeler kullanmıştır.

“Paydaşlar olarak ilçenin Cittaslow (Sakin Şehir) olması hususundaki çalışmalarınız nelerdir?” Sorusuna katılımcıların verdiği yanıtlar:

“Yürütülen çok katmanlı projeler bulunmaktadır. İlçede 2 tane kadın kooperatifi desteklenmektedir ve projeler yapılmaktadır. Derneklere malzeme/ekipman desteği sağlanmaktadır, tematik köy festivalleri desteklenmektedir. Ankara keçisi ve tiftik açısından çok önemli kaynaklardan olan Güdül’de 2022 yılı Mayıs ayında yaklaşık 2000 kişinin ve Tarım Bakanı’nın katılım sağladığı tiftik kırkım festivali yapılmıştır. 2022 takvim yılı içinde Güdül’de Sorgun Yaylası’nda kamp etkinliği ve ilçede üzüm festivali de yapılacak diğer etkinlikler olarak ifade edilebilir (K1).” K2, K3, K4, K5, K6, K7 gibi katılımcılar da benzer ifadeler kullanmışlardır.

“Diğer kurumların desteğe ihtiyaçları olduğu zaman yanlarında oluyoruz (K8).” K9 da benzer ifadeler kullanmıştır.

Sonuç ve Tartışma

Bu çalışmanın temel amacı sakin şehir ünvanı alan Güdül ilçesini turizm çerçevesinde araştırmaktır. İtalya’da başlayan Cittaslow hareketi, Türkiye’de Mart-2022 itibari ile 21 sakin şehri bünyesine katmıştır (cittaslowturkiye.org). Güdül, 2020 yılında uluslararası sakin şehir birliğine üye olmuştur (gudul.gov.tr/cittaslow-gudul). Üye olunan tarihten günümüze kadar geçen sürede ilçenin bilgi birikimi ve faaliyet alanları dikkat çekmektedir. Bu bilgi birikiminin tam manası ile elde edilebilmesi için araştırmada, nitel yöntem aracılığı ile veri toplama sürecine gidilmiştir. Araştırmanın bölgeye katacağı yarar göz önünde bulundurularak literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Çalışmanın bulgularına göre; İç Anadolu Bölgesi ve Ankara’nın tek sakin şehri olan Güdül’de kuruluşların (kamu, özel ve sivil toplum kuruluşu) Cittaslow konusundaki bilgileri/farkındalıkları yüksektir ve bu sürece olumlu bakmaktadırlar. Güdül’ün bu süreçte önemli kazanımlar elde etmeye başladığı da yapılan değerlendirmelerdendir. Cittaslow’un en önemli etkisi ise bilinirliğine/tanınmasına katkı sağlaması olarak gözlemlenmiştir. Diğer taraftan Güdül’ün kültürel, tarihi ve doğal (kaya yazıtları, Roma hamamı, Mnizos kenti, İn-Önü Mağaraları, Yeşilöz Mağaraları, Güdül Kent Müzesi, Sorgun Yaylası ve Sorgun Gölü, doğa dostu sürdürülebilir tarım ve hayvancılık) varlıkları ile turizm destinasyonu olarak değerlendirilebilecek bir potansiyeli olduğu da çalışmanın bulgularındandır. Turizm açısından alt yapı çalışmalarına da önem verildiği çalışmanın başka bir verisini oluşturmaktadır. Konaklama için yerel konakların kullanıldığı, ayrıca yatay mimari çerçevesinde bir otelin faaliyete geçirilmesi de devam eden projeler arasında ifade edilmiştir. Diğer taraftan İn-Önü Vadisi projesi, bisiklet yolu projesi planlanan projeler içinde bulunmaktadır. Nüfus yerleşimi, köye dönüş projesi, TOKİ planı ve imar planları ile çevrenin bozulmadan planlı yerleşimi için çalışmaların yapıldığı, restorasyonların devam ettiği de diğer alt yapı çalışmaları arasında yer almaktadır. Bu çalışmalara ilave olarak tematik köy festivallerinin de planlanıp bir düzen dâhilinde yapıldığı katılımcılar tarafından aktarılmıştır. Destinasyon gücünü artırmak için, Cittaslow bölgesel sertifikasının, bölgenin benzersiz kimliğini ve değerlerini korumak ve iletmek için bölgesel bir marka olarak tanıtımlarda kullanılmakta olduğu da araştırmanın verilerindedir. Başka bir ifade ile Güdül’ün turizm pazarlaması açısından bir iletişim aracı olarak Cittaslow sertifikası hem maddi hem de maddi olmayan (değerlerden bunları içeren ürün ve hizmetlere kadar) benzersiz bölgesel unsurları tanıtmının da bir yolu olarak değerlendirilmektedir. Böylece destinasyon gücü paydaşların ve kuruluşların (kamu, özel ve kâr amacı gütmeyen) yararına geliştirilebilecektir. Aynı zamanda, bölgenin ünvan olarak marka haline gelmesi ile turistleri bölgeye çekmeye başladığı elde edilen bulgulardandır.

Yavaş felsefeden yararlanmak isteyen turistler genel olarak Cittaslow bölgesi için büyüme ve ekonomik performans sağlayacaktır. Böylece sertifikalı alanlarda yaşayan insanların refahını iyileştirmek, bölgenin benzersiz değerlerini (sosyal, kültürel, çevresel vb.) geliştirip ve bu mirasın bir nesilden diğerine aktarılmasına olanak sağlayacaktır.

Literatürde turizm faaliyetlerinin sakin şehir ünvanı alan ilçeye (Perşembe ilçesi) fayda/zarar konusu incelendiğinde; katılımcıların %22'si turizm faaliyetlerinin yoğunlaşması sonucunda bölgenin tahrip olacağı/eski doğal güzelliğinin kaybedeceği ve zarar göreceği düşüncesini ifade ederken, %78'i ise turizmi her konuda faydalı görmüştür (Oranlı, 2022). Mevcut çalışma turizmin ilçenin tanıtımına/bilinirliğine, ekonomisine ve sosyolojik yapısına fayda sağlayacağı sonucunu göstermektedir. İlçeye gelen misafirlerin çevreyi kötü kullanmaları ve kirletmeleri ise turizmin zararı olarak ifade edilmiştir.

Literatür incelendiğinde sakin şehirde yaşayanların sakin şehir kavramı ve ünvanı hakkında bilgi sahibi oldukları, az sayıda kişinin ise bilgi sahibi olmadığı sonucuna ulaşılmıştır (Oranlı, 2022). Mevcut çalışmada ise, katılımcıların hepsinin Cittaslow kavramı ile ilgili bilgilerinin/farkındalıklarının yüksek olduğu ve bu süreci olumlu şekilde değerlendirdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Literatür incelendiğinde Cittaslow ünvanının bilinirlik/tanınırlık açısından katkı sağladığını göstermektedir. Yıldırım ve Karaahmet (2013)'in çalışmasına göre Perşembe ilçesinin Cittaslow olmadan önce ve olduktan sonraki basına yansıyan haber oranları karşılaştırıldığında, Cittaslow olduktan sonraki üç aylık dönemde ünvan almadan önceki döneme göre yaklaşık 2 kat fazla haberinin yapıldığını ve tanınırlığına katkı sağladığını göstermektedir (Yıldırım & Karaahmet, 2013). Mevcut araştırma da bilinirlik/tanınırlık açısından literatürü desteklemektedir. Benzer şekilde sakin şehirlerin destinasyonun imajı üzerinde etkisi olduğu, bilinirliğe ve değere katkı sağladığı, güçlendirdiği ve markalaşmasında bir araç olduğu görüşü (Grzelak-Kostulska vd., 2011; Çerçi, 2013; Doğan vd., 2014; Ekincek 2014) ve Cittaslow Seferihisar örneğinde olduğu gibi bir destinasyondaki herhangi bir turizm gelişiminin turist akışını artırdığı (Küçükaltan & Pirnar, 2016) sonuçları mevcut çalışma bulguları ile paralellik göstermektedir.

Sakin şehirlerin pazarlaması ile ilgili literatür incelendiğinde; bölge yöneticilerinin sakin şehir hareketinin amaçlarına yönelik değerlendirmelerinde destinasyonun sürdürülebilir olarak pazarlanması en önemli amaç olarak ifade edilmektedir. Bölgenin tarihi ve mimari dokusunu koruma ve turizmi geliştirme ise sakin şehir yöneticilerinin ikinci ve üçüncü en önemli amaçlarını oluşturmaktadır (Ekincek, 2014). Mevcut çalışmada GÜDÜL'ün turizm pazarlaması açısından bölgenin benzersiz kimliğini ve değerlerini koruma bulgusu literatür ile benzerlik gösterirken, aynı zamanda bir iletişim aracı olarak Cittaslow sertifikası eşsiz bölgesel unsurları tanıtmanın bir yolu olarak da değerlendirilmektedir.

Literatüre göre yerel halkın, sakin şehre katılım motivasyonunun sağlanması için, sakin şehir konusunda bilgilendirilmesi, yavaş yaşam felsefesini anlaması için sakin şehir yöneticilerinin %44,3'ünün tam %37,1'inin ise kısmen eğitim verdikleri, %18,6'sının ise yerel halka konu ile ilgili herhangi bir eğitim vermedikleri görülmektedir (Ekincek, 2014). Mevcut çalışma, yerel sakinlere Cittaslow kavramı ile ilgili bilgilendirme toplantıları yapılması ve eğitimler verilmesi bulguları ile literatürü desteklemektedir.

Bu çalışmanın sonuçları, GÜDÜL'ün yavaş bir şehir olduktan sonra ilçede sosyal, ekonomik ve çevresel anlamda birçok gelişmenin gerçekleştiğini doğrulamaktadır. Böylece hem bölgenin yönetimi hem de yerel halk için fırsatları vurgulamaktadır. Özellikle Cittaslow ağına dâhil bir kent olması sebebi ile kamusal alanlarının çevresel ve ekolojik

yönleri (enerji kaynakları, su ve hava kirliliği, yerel varlıklar vb.) dikkate alınarak doğal, kültürel ve yerel planlaması konusuna farklı bir yaklaşım ile ele alınması gerekmektedir. Mevcut ihtiyaçlar dikkate alınarak planlamanın yöntem ve kriterleri tanımlanmalıdır. Gelecekteki projeler için kılavuzlar geliştirilmelidir. Turizm planlamasındaki temel hedef, turist sayısını artırmaktan ziyade Cittaslow ilkeleri doğrultusunda optimal planlama şeklinde olmalıdır. Ayrıca mevcut araştırmanın sonuçları görüşmeye dayalı değerlendirmelerdir ve Cittaslow ünvanı alan bölgenin kamu, sivil toplum kuruluşu ve özel sektör katılımcıları tarafından verilen öznel görüşleri ile ilgilidir. Sonraki çalışmalarda, yalnızca niteliksel değil, diğer yöntemlerle desteklenen daha derinlemesine bir analiz yapılabilir. Farklı bir çalışma olarak da yavaş şehrin ünvan almadan önceki ve ünvan aldıktan sonraki turizm, sosyal yaşam ve ekonomik değişimlerine, yerel yönetimin işlevlerine odaklanılabilir.

Beyan

Makalenin tüm yazarlarının makale sürecine verdikleri katkı eşittir. Yazarların bildirmesi gereken herhangi bir çıkar çatışması yoktur.

KAYNAKÇA

- Alpat, E. (2013). Yavaş moda nedir? *Akdeniz Sanat Dergisi*, 5(7), 44-47.
- Bal, H. (2013). *Nitel Araştırma Yöntemi*. Isparta: Fakülte Kitabevi.
- Balcı, A. (2010). *Sosyal Bilimlerde Araştırma-Yöntem, Teknik ve İlkeler* (8. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Beritelli, P., Bieger, T., & Laesser, C. (2007). Destination governance: Using corporate governance theories as a foundation for effective destination management. *Journal of Travel Research*, 46(1), 96-107.
- Cibinskiene, A., & Snieskiene, G. (2015). Evaluation of city tourism competitiveness. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 213, 105-110.
- Cittaslow International Charter (2022). Information about how to become certified Cittaslow. Retrieved from Cittaslow Association and from. https://www.cittaslow.org/sites/default/files/content/page/files/257/nuovo_statuto_cittaslow_en_11.06.2022_def.pdf (Erişim Tarihi: 10.08.2022).
- Cittaslow (2022). Cittaslow listesi. https://www.cittaslow.org/sites/default/files/content/page/files/246/cittaslow_list_june_2022.pdf (Erişim Tarihi: 10.08.2022).
- Cittaslow Türkiye (2022). <https://cittaslowturkiye.org/> (Erişim Tarihi: 18.06.2022).
- Cittaslow Güdül (2022). <https://www.cittaslow.org/network/gudul> (Erişim Tarihi: 15.06.2022).
- Cittaslow Güdül Kaymakamlığı (2022). <http://gudul.gov.tr/cittaslow-gudul> (Erişim Tarihi: 15.06.2022).
- Çerçi, A. (2013). *Destinasyon Markalama ve Yavaş Şehir Seferihisar'ın Destinasyon Marka İmajı*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

- Çolak, E. C. (2019). Sakin şehir Yalvaç'ın Cittaslow uluslararası kriterleri kapsamında değerlendirmesi. *Türkiye Mesleki ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 1, 89-107.
- Del Bosque, I. R., & Martín, H. S. (2008). Tourist satisfaction: A cognitive-affective model. *Annals of Tourism Research*, 35(2), 551-573.
- Del Giudice, M., Khan, Z., De Silva, M., Scutto, V., Caputo, F., & Carayannis, E. (2017). The microlevel actions undertaken by owner-managers in improving the sustainability practices of cultural and creative small and medium enterprises: A United Kingdom-Italy comparison. *Journal of Organizational Behavior*, 38(9), 1396-1414.
- Deng, S. (2020). Measurement and spatial distribution of tourism competitiveness of counties in Chongqing. *Journal of Xinjiang University of Finance and Economics*, 83(2), 53-62.
- Doğan, M., Aksu, M., Çelik, Ö., & Kaymak, H. (2014). Cittaslow markasının turizme etkisi: Seferihisar'daki konaklama işletmeleri yöneticileri üzerine bir araştırma. *Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi*, 4(2), 6-11.
- Dündar, Y., & Sert, A. N. (2018). A study on local people's perception About Cittaslow: The case of Seferihisar, *Journal of Turkish Tourism Research*, 2(4), 74-91.
- Ekinci, M. E. (2014). The Cittaslow philosophy in the context of sustainable tourism development; The case of Turkey. *Tourism Management*, 41, 178-189.
- Ekincek, S. (2014). *Sakin Şehir (Cittaslow) Yöneticilerinin Sakin Şehir Hareketine ve Sürdürülebilirliğe Yönelik Değerlendirmeleri* (Yüksek lisans tezi). Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Farelnik, E., Stanowicka, A., & Wierzbicka, W. (2017). International cooperation between cities based on the example of the Cittaslow network. *Olsztyn Economic Journal*, 12(4), 415-425.
- Farelnik, E. (2020). Cooperation of slow cities as an opportunity for the development: An example of Polish National Cittaslow network. *Oeconomia Copernicana*, 11(2), 267-287.
- Franch, M. (2010). *Marketing delle destinazioni turistiche. Metodi, approcci e strumenti*. Milano: McGraw-Hill.
- Fullagar, S., Markwell, K., & Wilson, E. (2012). Starting slow: Thinking through slow mobilities and experiences (1-10). In S. Fullagar, K. Markwell ve E. Wilson (Eds.), *Slow Tourism Experiences and Mobilities*. UK: Channel View Publications.
- Grzelak-Kostulska, E., Holowiecka, B., & Kwiatkowski, G. (2011). *Cittaslow International Network: An Example of a Globalization Idea?. In the Scale of Globalization*. Think Globally, Act Locally, Change Individually in the 21st Century, University of Ostrava, Ostrava, 186-192.
- Gürbüz, S., & Şahin, F. (2017). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri, Felsefe-Yöntem-Analiz* (4. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Han, X., & Liu, A. (2019). Research and measurement of tourist perceptions. *Tourism Tribune*, 34(4), 106-118.
- Heitmann, S., Robinson, P., & Povey, G. (2011). *Slow Food, Slow Cities and Slow Tourism*. In P. Robinson, S. Heitmann, & P. Dieke (Eds.), *Research themes for tourism* (pp. 114-127). Wallingford: CAB International.

- Hoeschele, W. (2010). Measuring abundance: The case of Cittaslow's attempts to support better quality of life. *International Journal of Green Economics*, 4(1), 63-81.
- Honore, C. (2008). *Hız Çılgınlığına Başkaldıran Yavaşlık Hareketi; Yavaş*. (In Praise of Slow, Çev: E. Gür). İstanbul: Alfa Kitap, s, 61.
- Jaszczak, A., Pochodyla, E., & Ploszaj-Witkowska, B. (2022). Transformation of green areas in central squares after revitalization: Evidence from Cittaslow towns in Northeast Poland. *Land*, 11(4), 1-25.
- Kaspar, C. (1995). *Management in tourismus*. Bern: Verlag Paul Haupt.
- Knox, P. (2005). Creating ordinary places: Slow cities in a fast world. *Journal of Urban Design*, 10(1), 1-11.
- Küçükaltan, E. G., & Pirnar, I. (2016). Competitiveness factors of a tourism destination and impact on residents' quality of life: The case of Cittaslow-Seferihisar. *Journal of Tourism, Heritage & Services Marketing*, 2(1), 22-29.
- Lewandowska, I., Drzewicki, A., & Wendt, J. A. (2019). Awareness of the Cittaslow network among students in Olsztyn and Gdansk cities. *Polish Journal of Natural Sciences*, 34(4), 559-573.
- Lumsdon, L. M., & McGrath, P. (2011). Developing a conceptual framework for slow travel: A grounded theory approach. *Journal of Sustainable Tourism*, 19, 265-279.
- Mayer, H., & Knox, P. L. (2006). Slow cities: sustainable places in a fast world. *Journal of Urban Affairs*, 28(4), 321-334.
- Miele, M. (2006). *Consumption Culture: The Case of Food*. In P. Cloke, T. Marsden, & P. Mooney (Eds.), *Handbook of rural studies* (pp. 344-354). London: Sage.
- Miele, M. (2008). CittaSlow: Producing slowness against the fast life. *Space and Polity*, 12(1), 135-156.
- Mierzejewska L. (2004). *Przyrodnicze aspekty rozwoju zrownowazonego*. Poznan: Bogucki Wydawnictwo Naukowe.
- Murphy, P. E. (1985). *Tourism: A Community Approach*. New York: Methuen.
- Nguyen, T. Q. T., Johnson, P., & Young, T. (2022). Networking, coopetition and sustainability of tourism destinations. *Journal of Hospitality and Tourism Management*, 50, 400-411.
- Nilsson, J. H., Svard, A. C., Widarsson, A., & Wirell, T. (2007). Slow destination marketing in small Italian towns. *16. Nordic Symposium in Tourism and Hospitality Research*. Helsingborg, Sweden.
- Nilsson, J. H., Svard, A. C., Widarsson, A., & Wirell, T. (2011). Cittaslow eco-gastronomic heritage as a tool for destination development. *Current Issues in Tourism*, 14(4), 373-386.
- Nosi, C., & Zanni, L. (2004). Moving from typical products to food related services. The slow food case as a new business paradigm. *British Food Journal*, 106(10/11), 779-792.
- Okazaki, E. (2008). A community-based tourism model: Its conception and use. *Journal of Sustainable Tourism*, 16(5), 511-529.

- Oranlı, E. C. (2022). *Sakin Şehirlerin Sürdürülebilir Destinasyon Pazarlaması Üzerinde Etkileri: Perşembe İlçesi Örneği* (Yüksek lisans tezi). Karabük Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Karabük.
- Özmen, Ş., Birsen, H., & Birsen, Ö. (2017). Sakin şehir Yalvaç örneğinde sürdürülebilirlik, sakin şehirler ve toplumsal katılım. *Akademia Sosyal Bilimler Dergisi*, (3), 140-158.
- Park, D. B., & Yoon, Y. S. (2009). Segmentation by motivation in rural tourism: A Korean case study. *Tourism Management*, 30(1), 99-108.
- Pawlusiński, R., & Kubal, M. (2018). A new take on an old structure? Creative and slow tourism in Krakow (Poland). *Journal of Tourism and Cultural Change*, 16(3), 265-285.
- Petrini, C. (2004). *Slow Food: The Case for Taste*. New York: Columbia University Press, pp. 176.
- Pink, S. (2007). *Doing Visual Ethnography*. London: Sage.
- Pink, S. (2009). Urban social movements and small places: Slow cities as sites of activism. *City*, 13(4), 451-465.
- Prezenza, A., Abbate, T., & Micera, R. (2015). The Cittaslow movement: opportunities and challenges for the governance of tourism destination. *Tourism Planning & Development*, 12(4), 479-488.
- Pu, S. (2017). *Analysis And Comparison of Urban Tourism Competitiveness-Case Study of Chongqing* (Master Thesis). Southwest University of Science and Technology.
- Radstrom, S. (2011). A Place-Sustaining Framework for Local Urban Identity: An Introduction and History of Cittaslow. *Italian Journal of Planning Practice*, 1(1), 90-113.
- Rysz, K., & Mazurek, K. (2015). Contemporary foundations of the theory of urban development-case study smart, slow and compact city theory. *Environmental & Socio-economic Studies*, 3(4), 39-46.
- Semmens, J., & Freeman, C. (2012). The value of Cittaslow as an approach to local sustainable development: A New Zealand perspective. *International Planning Studies*, 17(4), 353-375.
- Shi, Y., Zhai, G., Zhou, S., Chen, W., & He, Z. (2019). Slow city development in China: process, approaches and acceptability. *Third World Quarterly*, 40(7), 1265-1282.
- Türnüklü, A. (2000). Eğitimbilim araştırmalarında etkin olarak kullanılabilir nitel bir araştırma tekniği: Görüşme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 24(24), 543-559.
- Usai, A., Scuotto, V., Murray, A., Fiano, F., & Dezi, L. (2018). Do entrepreneurial knowledge and innovative attitude overcome “imperfections” in the innovation process? Insights from SMEs in the UK and Italy. *Journal of Knowledge Management*, 22(8), 1637-1654.
- Walker, T. B., & Lee, T. J. (2019). Visitor and resident perceptions of the slow city movement: The case of Japan. *International Journal of Tourism Sciences*, 19(2), 112-127.
- Wierzbicka, W. (2020). Socio-economic potential of cities belonging to the Polish National Cittaslow Network. *Oeconomia Copernicana*, 11(1), 203-224.
- Wong, P. P. W. (2019). The influence of customer-based brand equity on destination loyalty in Malaysian urban destinations. *Tourism Analysis*, 24, 249-254.

- Yang, J., & Wang, Y. (2018). Research on energy saving behaviors of urban household residents based upon planned behavior theory. *Forum of Finance and Economics*, 5, 105-112.
- Yıldırım, A., & Karahmet, A. (2013). Yavaş şehir hareketinin kent imajına katkısı: Ordu-Perşembe örneğinin yerel basın üzerinden analizi. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 5(1), 11-20.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (11. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yurtseven, R. H., & Kaya, O. (2011). Slow tourists: A comparative research based on Cittaslow principles. *American International Journal of Contemporary Research*, 1(2), 91-98.
- Zawadzka, A. K. (2017). Making small towns visible in Europe: The case of Cittaslow network-the strategy based on sustainable development. *Transylvanian Review of Administrative Sciences*, Special Issue, 90-106.

Evaluation of The Tourism Potential of Cittaslow GÜDÜL

Halime EŞİYOK

Çukurova University, Adana Vocational School, Adana/Türkiye

Yüksel ÖZTÜRK

Ankara Hacı Bayram Veli University, Faculty of Tourism, Ankara/Türkiye

Extended Summary

Cittaslow (slow city) can be expressed as a social action and organization that transmits cultural values at the local level and encourages slowness in lifestyle. In addition, the slow city philosophy plays an important role in protecting small cities and transferring them to future generations. Cittaslow destinations aim to preserve their unique qualities and improve the quality of life of residents and visitors by encouraging interactions between people, places, and resources. Thanks to this type of advocacy, participating destinations are attracting increasing attention. This movement parallels the increasing interest in place attachment in tourism research. To apply for membership in the Cittaslow network, candidate cities/towns must have no more than 50,000 residents and be no state capital. The Cittaslow International Convention determines 72 requirements under seven macro areas: "energy and environmental policies, infrastructure policies, urban quality of life policies, agriculture, tourism and craft policies, hospitality, awareness and education policies, social cohesion and partnership policies" and candidate cities are required to complete at least 50% of these requirements to be accepted into the network. As a research area, it contains cultural and natural riches consisting of 287 cities in 33 countries as of June 2022: GÜDÜL district, which is the first Cittaslow in the Central Anatolia Region, and Ankara, among the 21 cities that are members of Cittaslow in Turkey, was selected. The study aims to examine the tourism potential of the GÜDÜL district in the context of Cittaslow. For this purpose, the tourism potential of a certified destination was evaluated from the perspectives of service actors (public, NGOs, and private enterprises). It will examine and evaluate what can be done to develop the GÜDÜL district with an environmentally friendly approach by protecting all the values of the city (nature, history, culture, etc.), to activate social and economic life, and how the works carried out within the framework of Cittaslow GÜDÜL will affect the tourism potential and activities of the city. The interview technique, one of the qualitative data collection techniques, was used in the research. With the semi-structured interview technique, the participant was asked to answer the open-ended questions in the interview form in line with his interest and knowledge. Public, NGO, and private sector employees of the GÜDÜL district who participated in the interview in the July 2022 period constitute the research sample. Interpretations of the findings were made with direct quotations that would form the outline of the research findings. The data obtained was presented as a whole by bringing together the answers given by the participants for each question. According to the study's findings, In GÜDÜL, the only quiet city of the Central Anatolia Region and Ankara, organizations (public, private, and non-governmental organizations) have high knowledge/awareness about Cittaslow and view this process positively. One of the evaluations is that GÜDÜL achieved significant gains in this process. In addition to preserving the region's unique identity and values, Cittaslow certification is also considered a means of communication and a way to promote unique regional elements. Other findings include the view that the Cittaslow title impacts the destination image, contributes to value, strengthens it, and is a tool for branding. One of the findings of the study is that GÜDÜL has the potential to be evaluated as a tourism destination with its cultural,

historical, and natural assets (rock inscriptions, Roman bath, Mnizos city, İn-Önü Caves, Yeşilöz Caves, Güdül City Museum, Sorgun Plateau and Sorgun Lake, nature-friendly sustainable agriculture and animal husbandry). Local mansions are used for accommodation, and the commissioning of a hotel within the framework of horizontal architecture can be expressed as an indication that infrastructure works are important in tourism. As a communication tool for Güdül's tourism marketing, Cittaslow certification is also considered to introduce unique regional elements, tangible and intangible (from values to products and services containing them). Thus, destination power can be developed for the benefit of stakeholders and organizations (public, private, and non-profit). At the same time, it is one of the findings that the region started to attract tourists to the region as it became a brand by gaining a title. The results of this study confirm that many social, economic, and environmental developments occurred in the district after Güdül became a slow city. Thus, it highlights opportunities for both the management of the region and the local people. It also shows that tourism will benefit the promotion/awareness of the district, the planning and development of public spaces, the improvement of transportation infrastructure and accessibility, and the economy and sociological structure of the district. The research findings reveal various dimensions: community environment and management service, cultural resources and values, and natural resources and conservation. The current study suggests that since Güdül district, as a slow tourism destination, is a city included in the Cittaslow network, the issue of natural, cultural, and local planning should be addressed with a different approach, taking into account the environmental and ecological aspects (energy resources, water and air pollution, local assets, etc.) of public spaces.